SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CII. No. 103. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 2, 1995. CENTS 50 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 2-го ЧЕРВНЯ 1995 р. Ч. 103. РІК CII.

ЛІВІ У ВЕРХОВНІЙ РАДІ ВИБОРЮЮТЬ ПРАВА ДЛЯ КПСС-КПУ

Київ(УНІАР).— Тут у вівторок, 30-го травня, на порядок денний сесії Верховної Ради України знову винесено питання про поновлення забороненої у серпні 1991 року Компартії України.

З цього приводу депутат від УРП Левко Лук'яненко у своєму виступі нагадав присутнім передісторію заборони КПСС-КПУ. Указ Президії Верховної Ради з 30-го серпня 1991 року про заборону КПУ з'явився в наслідок державного заколоту в СССР та створення Ґосударственного комітета чрезвичайного положенія (ГКЧП), за допомогою якого кремлівська комуністична верхівка намагалася повернути історію назад. Не бажаючи загострювати атмосферу в суспільстві, тодішні керівники Верховної Ради України, замість порушувати карну справу і судити, вирішили просто заборонити діяльність КПСС-КПУ в Україні. А судити треба було за статтею 56 Карного кодексу України, яка передбачає найвищу міру покарання аж до розстрілу. "Зараз для збереження злагоди і миру в суспільстві краще було б не повертатися до розгляду цього питання", — сказав Лук'яненко.

О.Мороз на це відповів: "Заколот був проти СССР, я не думаю, що УРП виступає за відновлення СССР".

Плян праці сесії парляменту на 30 травня—2 червня був схвалений на засіданні Президії Верховної Ради України під головуванням О. Мороза 29-го травня. Керівники Верховної Ради прослухали пояснення першого заступника начальника Управління загального нагляду Генеральної прокуратури України Сергія Фортуни, який очолив групу, котра підслуховувала телефони депутатів України Володимира Бортника і Михайла Ковалка. За словами голови Комісії з питань законности і правопорядку Валерія Євдокимова, з'ясовано, що вказівку на підслуховування дав генеральний прокурор Владислад Дацюк і він, Євдокімов, повен рішучости довести до кінця справу викриття незаконних дій Дацюка і сподівається на підтримку преси.

До 11 питань, запропонованих Президією Верховної Ради у денний порядок сесії на поточний тиждень, додалося ще два: про створення депутатської слідчої комісії для розслідування фактів, викладених С. Фортуною і про орієнтовний перелік питань для розгляду парляментом у червні. Передбачаються деякі зміни в організації праці Верховної Ради.

Серед депутатів розповсюджено заяву фракції Руху з приводу розгляду 25-го травня цього року питання про ситуацію в Криму. Як сказано в заяві, після прослухання інформації про політико-правову ситуацію у Криму голова Верховної Ради О. Мороз запропонував голосувати за проєкт постанови, тексту якої не роздали депутатам і вони не мали змоги висловитися з мотивів голосування. Як наслідок, ухвалено документ, пункт 3-ій якого посилається на закон України про розмежування уповноважень між Україною і Кримом, скасований Верховною Радою 17-го березня 1995 року, що фактично означає різку зміну курсу Верховної Ради щодо Криму. "Через некомпетентність голови Верховної Ради О. Мороза, поєднаною з надмірною самовпевненістю, ухвалено постанову, яка може мати неґативні політико-правові наслідки для України",— пишуть депутати з фракції Руху і пропонують негайно розглянути питання про скасування рішень Верховної Ради Криму, які суперечать конституції і законам України.

(Закінчення на стор. 4)

ПОРУШЕНО КАРНУ СПРАВУ НА О. ТКАЧЕНКА

Київ(УНІАР).— Тут у вівторок, 30-го травня, генеральний прокурор України Владислав Дацюк підписав постанову про порушення карної справи проти Олександра Ткаченка, заступника голови Верховної Ради України.

У постанові сказано, що Президія Верховної Ради України постановою з 2-го лютого 1995 року доручила генеральному прокуророві здійснити перевірку діяльности голови Верховної Ради Олександра Мороза та його першого заступника О. Ткаченка, зокрема тих випадків, про які широко писалося в газетах. Перевірку 6-го лютого доручено здійснити заступникові генерального прокурора Ользі Колінько. Та не встигла вона приступити до розслідування, як О. Ткаченко зажадав припинення перевірки й пригрозив звільненням її з посади заступника генерального прокурора. Викликав 10-го лютого її у свій кабінет, де повторив свою вимогу.

У постанові генерального прокурора наводяться також інші факти втручання Ткаченка у діяльність прокуратури. Парляментарна Комісія боротьби з корупцією та організованою злочинністю 1-го вересня запропонувала

О. Мороз

О. Ткаченко

Генеральній прокуратурі порушити у зв'зку з цим карну справу.

Вбачаючи в діях першого заступника голови Верховної Ради України О. Ткаченка ознаки злочину за статтею 189-3 ч. 2 Карного кодексу України, генеральний прокурор порушив проти нього карну справу.

Щодо самого О. Ткаченка, то він 30-го травня головував на сесії Верховної Ради і цілком не зважав на заходи генерального прокурора.

ФІРМА ЛИЛЛІ ДАЛЬШЕ ДОПОМАГАЄ ЛЮДЯМ УКРАЇНИ

Дослідча фармацевтична фірма Ілай Лиллі з осідком у Індіянаполісі, Інд., знову пожертвувала на допомогу народові України велику кількість інсуліни, антибіотиків та інших медикаментів вартости 3.6 міл. дол. Свою допомогу Україні згадана фірма надає вже від 1990 року та здійснює її через установу Американський міжнародний альянс здоров'я, котрий співпрацює з офіційними чинниками України в ідентифікації існуючих проблем здоров'я в Україні та потрібної для їх ліквідації допомоги. Ця допомога Україні надається за порозумінням і у тісній співпраці з Урядом ЗСА, котрий через Державний департамент зорганізував безплатний транспорт цих ліків в Україну. Більшість цих ліків є призначені до лікарень Києва і Львова, які є членами існуючої програми Шпитальне партнерство", що її підтримують Уряди ЗСА та України.

Патрик Форто, віцепрезидент фірми Луллі відповідальний за діяльність у Східній та Центральній Европі, зазначив, що їхня фірма займається охороною здоров'я виробами які заспокоюють медичні потреби людей, тому вони з гордістю продовжують допомагати Україні, яка цієї допомоги потребує. Крім того від підкреслив, що фірма тепер розробляє окрему програму для вишколення українських лікарів, зокрема тих, які будуть лікувати інсуліною пацієнтів хворих на діябет.

Пожертви фірми Лиллі включає лік гюмулін — для однорічного лікування 4,000 дітей, які хворіють діябетом, антибіотики 65,000 лікувальних одиниць, в першу чергу для дітей, які хворіють заразливими хворобами віддихових проводів та ліки на виразку шлунка для 17,500 пацієнтів. Як вже згадано, фірма Лиллі від 1990 року допомагає Україні не тільки ліками, але також різними вишкільними програмами для лікування діябету, як літні табори для дітвори, що хворіє діябетом, де вони вчаться як лікувати свою хворобу та вчитися провадити нормальне життя.

Л. КУЧМА ПРОГОЛОСИВ ПЛЕБІСЦИТ

Київ(УНІАР).— Тут у середу, 31-го травня, Президент України Леонід Кучма підписав указ про проведення опитування громадян щодо довір'я Президентові та Верховній Раді України.

Згідно з указом, опитування має відбутися 28-го червня. Уже підготовлено бюлетень, утворено центральну, реґіональні та дільничні комісії з проведення опитування громадської думки.

Указ викликав гостру реакцію з боку лівих сил у парляменті, які намагаються накласти вето на указ Президента.

На думку представників демократичних фракцій, Л. Кучма змушений був оголосити плебісцит, оскільки багато депутатів зайняли політику "сидіння на двох стільцях", а Верховна Рада стала "большевицькою".

БОСНІЙСЬКІ СЕРБИ ПРОПОНУЮТЬ ПЕРЕГОВОРИ

Сараєво, Боснія і Герцеґовіна. — У середу, 31-го травня, боснійські серби запропонували міжнародні переговори в справі звільнення 320 вояків миротворчих військ Організації Об'єднаних Націй, що їх вони взяли в полон минулого тижня після бомбардувальних налетів літаків НАТО на їхні позиції. „Ми пропонуємо негайні переговори“ сказав Міродлав Тоголь, самообраний міністер інформації боснійських сербів, додаючи, що переговори повинні зосередитись на справі звільнення полонених закладників і „майбутніх ґарантіях“ для боснійських сербів.

Пропозицію передано до ЗСА, Англії, Франції, Німеччини та Росії, п'яти держав, які творять так звану „контактну групу“ котра пробувала бути посередником у боснійському конфлікті. Одначе ООН негайно відкинула пропозицію боснійських сербів, ціллю якої виглядає є нічого іншого, як тільки виміняти закладників за ґарантії, що літаки НАТО не будуть бомбити їхніх позицій. Речник командування миротворчих військ ООН в Боснії полковник Ґері Ковард заявив, „наша реакція на цю пропозицію, це беззастережне і негайне звільнення полонених, а тоді щойно може ми зможемо говорити про інші речі“.

Така відповідь віддзеркалює теперішню настанову західних держав і ООН, щоб цим разом в нічому не поступитися нахабності боснійських сербів.

Зароджується український ринок та середня кляса

Київ(УНІАР). — Тут у Центрі міжнародного приватного підприємництва (ЗСА) відбулася міжнародна конференція "Зародження ринкової економіки та середньої кляси".

Центр міжнародного приватного підприємництва провів конференцію спільно з Американською радою з питань зовнішньої політики та міжнародною асоціяцією "Середня кляса" при підтримці Міжреґіонального бльоку реформ та асоціяції "Єднання".

Учасники конференції розглянули питання приватизації в Україні, проведення економічних реформ за відсутности необхідної урядової підтримки, реґіональні аспекти реформ в Україні, попередні результати виконання державного бюджету поточного року, роля засобів масової інформації у реформуванні економіки тощо. Своїм досвідом перехідних економік поділилися науковці Арґентини, Чіле, Філіппін.

Проблеми приватизації і ринкових реформ обговорено також на засіданні пресового клюбу "Ринкові реформи". Заступник голови Комісії з економічної політики та управління народним господарством Олександра Кужіль вважає, що сама лише приватизація ринку не зробить, потрібна стабілізація виробництва і фінасово-кредитних відносин. Вона також певна, що для зрушення приватизаційних процесів потрібні інвестиції. В той час, як закордонні партнери ставлять питання навпаки: спочатку реформи, а тоді інвестиції. Крім того, О. Кужіль радить контролювати, хто приватизує той чи інший об'єкт і що саме плянує з ним робити. І займатися цим має не Фонд державного майна, а спеціяльна комісія. Держава, на думку О. Кужіль, не повинна втручатися в управління підприємством, а повинна підшукати "стратегічного інвестора".

Начальник відділу з питань власности та підприємництва Кабінету Міністрів України Євген Григоренко зазначив, що на сьогодні недержавний сектор складає близько половини підприємств народного господарства: з 8,800 малих і середніх підприємств приватизовано 4,100. Крім того, 60 відс. будівельно-монтажних робіт виконують недержавні підпримства. У торгівлі та побутовому обслуговуванні ця цифра перевищує 50 відсотків. У сільському господарстві близько 40 відс. виробленої продукції припадає

(Закінчення на стор. 4)

Підготували програму введення гривні

Київ(УНІАР).— Група західних економістів, які працюють в Україні, підготувала програму введення в обіг гривні. Директор Стокгольмського інституту економіки Східньої Европи вважає, що заміна карбованця гривнею допоможе забезпечити поступове зниження темпів інфляції та створити умови для повернення українських капіталів із-за кордону.

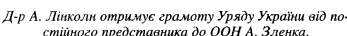
За розрахунками експертів, гривня повинна стати твердою валютою. Її необхідно прив'язати до американського доляра а після введення її в обіг Національний Банк України має припинити видавати кредити Урядові та комерційним банкам, вважають західні фахівці.

Українці дякують жидівським приятелям

Ню Йорк (О. Кузьмович). — В останньому часі ми мали двічі нагоду віддячитися тим нечисленним на жаль жидівським приятелям, що не зважаючи на протиукраїнську настанову жидівських речників, на терені передусім ЗСА, таки виступають чи виступали публічно, підкреслюючи докази і важливість спілкування цих двох народів.

Це два активні жидівські політичні та релігійні діячі — батько та син, конкретно адвокат Аш Лінколн і його син рабин Дейвид Лінколн.

Вшанування д-р А. Лінколна переведено від імени Уряду України у постійному представництві України до ООН в Ню Йорку 24-го квітня ц. р., а рабина Д. Лінколна — у приміщеннях НТШ за ініціятивою Товариства Українсько-Жидівської Спів-праці, яке діє на терені ЗСА, 10-го травня ц. р.

Д-р А. Лінколн отримує грамоту Уряду України від постійного представника до ООН А. Зленка.

Дивні шляхи спілкування обох вищезгаданих представників жидівської спільноти з українцями сягають передвоєнних часів, коли д-р А. Лінколн, що живе постійно в Англії, тоді як член британського парляменту створив Британсько-Український Комітет для підтримки відновлення державної незалежности України і правильного поінформування про боротьбу українського народу за цю незалежність. Цей комітет мав тоді відвагу ствердити, що ніяка нація не боролася так завзято за свою незалежність, як українська, а таки залишилася без неї на довгі роки. Д-р А. Лінколн був саме одним із найбільш активних членів цього комітету, як також автором розвідки на тему „Англія і українське питання", що появилася в 1935 році.

Використовуючи перебування д-р А. Лінколна в Ню Йорку з приводу свят Пасхи і відвідин родини, влаштовано прийняття в Місії України при ООН, на якому були присутні члени родини д-р А. Лінколна члени постійного представництва, як також представники української громади та преси.

Голова Місії Анатолій Зленко у довшому привітальному слові, висловлюючи подяку д-р А. Лінколнові від Уряду України спинився на різних моментах подібної долі українського і жидівського народів, даючи також як приклад спільну трагедію

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ПОНАД 20 ОСІБ дістали легкі ушкодження у висліді змушеного приземлення пасажирського літака японської компанії Катей Пасифік. Невдовзі після злету загорівся один з двигунів Боїнґу-747, який з 400 пасажирами летів з Ґонґ Конґу до Франкфурту. Командир літака прийняв рішення вернутися назад у Токіо. До моменту приземлення залозі вдалося зупинити охоплену вогнем турбіну і досить добре сісти на трьох двигунах.

ПОКЛАСТИ КРАЙ міжнародній торгівлі зброєю закликав світову спільноту Папа Іван Павло II. Він нагадав про моральну відповідальність лідерів тих країн—виробників зброї, що створюють і продають найбільш антилюдяні типи зброї, яку потім використовується проти мирного населення у районах бойових дій. У зв'язку з цим Папа закликав країни, які виготовляють протитанкові міни, відмовитися від їх виробництва і продажу.

У БАГДАД прибув голова комісії ООН у справі іракської зброї масового знищеня і ракетної технології Рольф Еккеус з сімома міжнародними експертами. Їхнім завданням є дістати інформації про матеріяли, котрі Ірак може використати для виготовлення бактеріологічної зброї. Р. Еккеус заявив, що його місія „є частиною теперішнього діялогу між ООН та Іраком“. Однак цей діялог виглядає непевним, бо того самого дня віцепрезидент Іраку Яха Ясін Рамадан виступив з погрозою припинити іракське співробітництво з експертами ООН, „якщо нафтове ембарґо щодо Іраку не буде скасовано у найближчий час“.

У ЧЕЧНІ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ жорстокі бої між патріотами цієї невеличкої кавказької республіки і російськими окупантами. За чотири останні дні під час боїв у горах поважних втрат зазнав полк морської піхоти Тихоокеанської фльоти, до 20 вояків і старшин вбито і понад 30 поранено. Російські військові джерела подають, що убито 88 чеченців.Дорадник російського президента Алєксандр Лівшіц визнав, що „починаючи від квітня, війна у Чечні дуже неґативно позначається на федеральному бюджеті“.

ПОНАД 30 ОСІБ загинули і декілька сотень дістали поранень та тілесних ушкоджень під час сутички між урядовими силами безпеки і демонстрантами в іракській провінції Анбар. Масові безпорядки почалися у зв'язку з привезенням тіла уродженця Анбару генерала Ад-Дулейми, якого в кінці минулого року звинуватили у спробі державного перевороту і засудили на кару смерти.

СЕРЕДА, 31-го травня, була для всієї Росії днем жалоби у зв'язку зі смертоносним землетрусом на Сахаліні. А тим часом авторитетні вчені-сейсмологи передбачають, що в районі Сахаліну і Камчатки через два-три роки почнеться активний період розлому земної кори і слід чекати ще руйнівніших землетрусів. Вони матимуть силу щонайменше 8-9 ступенів за скалею Ріхтера, а теперішній землетрус досягав тільки 7.6 ступеня. Представники міжнародної екологічної організації Ґрінпіс повідомили, що сахалінський землетрус у 15 місцях розірвав нафтовий провід, що йшов від міста Охи на південь острова. Витекло понад 8,000 тонн нафти.

ТРЕТЯ ТУРА міжнародних шахових змагань під назвою „Ґосподін Велікій Новґород-95“, що проходять у цьому російськомуі місті, виявилася найбільш результативною. Ґаррі Каспаров (Росія) переміг Артура Юсупова (Німеччина), Василь Іванчук (Україна) — Рафаеля Ваґаняна (Вірменія), Владімір Крамнік (Росія) — Бориса Ґулька (ЗСА). Після трьох турів перед ведуть українець Василь Іванчук і чемпіон світу Ґаррі Каспаров, обидва мають по 2.5 точки.

В АМЕРИЦІ

ПЕРЕВІРЯЮЧИ ДОЦІЛЬНІСТЬ деяких урядових програм і звітуючи про них президентові Биллові Клінтонові, офіційні чинники стверджують, що програма дії сприяння меншинам, є корисною ,коли йдеться про освіту чи прийняття на працю. Одначе справа надання контрактів з фірмам, власниками котрих є чорні чи жінки, на думку тих, що займалися перевіркою, не оправдує себе, бо ця програма у деяких місцевостях переступає межі та створює поважну ситуацію дискримінації проти білих мужчин-власників підприємств. У звіті пропонується справити цю частину програми, та увести потрібні зміни

ЗЛОЧИННІСТЬ СЕРЕД МОЛОДІ зросла в Америці до таких вершин, що місцеві та державні власті шукають різних способів, як цьому запобігти. У місцевості Сілвертон у стейті Колорадо схвалено закон, котрий потягає до судової відповідальности не тільки зловленого малолітнього злочинця, але також і його батьків. На підставі успіхів у цій місцевості стейтова леґіслятура Ореґону цього тижня прийняла подібний закон для цілого стейту, що дає право суддям також карати батьків малолітніх злочинців за батьківський недогляд гривною аж до суми 1,000 дол.

ПРИРОДНІ НЕЩАСТЯ останніми роками не щадять З'єднаних Стейтів Америки, досі щоправда майже всі вони, за виїмком гураґану Ендрю на Фльориді, проходили у західніх або центральних стейтах країни. Одначе минулого понеділка, 29-го травня, мешканці північносхідніх стейтів мали можливість пережити сильний дощевий буревій, громовицю та торнадо. Дощева буря принесла трохи шкоди обриваючи електричні дроти, ламлячи гіляки дерев чи заливаючи водою вулиці. Одначе мешканці Ґрейт Беррінґтон у південнозахідній частині Массачусеттс. потерпіли значних не тільки матеріяльних втрат, але і людських жертв у наслідок торнадо, що прогудів їхнім містечком однохвилинною нищівною стихією.

ХОЧА ПРЕЗИДЕНТСЬКІ ВИБОРИ відбуватимуться щойно у 1996 році, а стейтові на становище губернатора аж у 1997 році, то Ню Джерзі вже готується до обидвох подій. Найбільш помітною є активність сенатора-демократа Билла Бредлі, який малощо не програв виборів у 1990 році до такого супротивника, як тоді зовсім невідомої республіканки Крістін Тодд-Вітман. Щоб запобігти таким можливостям у майбутньому сенатор Б. Бредлі вже розпочав активну передвиборчу діяльність.

З ВИБУХОМ У ФЕДЕРАЛЬНОМУ будинку в Оклагома Ситі, що його згідно з державними властями здійснили американські терористи, багато часу присвячено домашньому американському мнимому тероризмові, котрий плекають численні парамілітарні угрупування в країні. Одначе пишучи статтю про діяльність тих же парамілітарних груп кореспондент „Ню Йорк Таймсу“ Майкл Янофскі перевів ряд розмов із членами цих груп, які називають себе патріотами та готуються до дисидентської боротьби з Урядом, який на їхню думку нехтує американською Конституцією та таємно стремить до створення одного світового уряду.

У справі запитника

У наслідок багатьох телефонів щодо точки ч. 3 запитника, що його вислано до всіх передплатників „Свободи", Екзекутива УНС пояснює, що підвищення передплати „Свободи" буде: (1) включене у членські вкладки тих, що платять тепер з вкладками (2) підвищення передплати не відноситься тепер до тих осіб, які вже заплатили її наперед, а ввійде в життя щойно після вигашення тої передплати, (3) передплатники, яких передплата вигасає з кінцем червня, можуть вислати передплату від 1-го липня разом із запитником.

Ще раз пригадується, що цей запитник повинні виповнити всі передплатники „Свободи" і вислати його в залученій конверті.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Передплата на рік $55.00, на півроку-$32.00, на 3 місяці-$17.00.

Для членів УНСоюзу $30.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Реквієм по Білорусі

Підсумки недавнього референдуму в Білорусі, що його запропонував президент республіки Олександер Лукашенко, болем відбилися в серцях українців. Прикро усвідомлювати, що Білорусь, яка, як і Україна, недавно вирвалася зі совєтської імперії і здобула державну незалежність, знову потрапила у московське ярмо. Дивують і надто високі результати референдуму, які нагадують старі „добрі" часи: 83.1 відсотка населення проголосувало за надання російській мові статусу державної разом з білоруською; 82.4 відс. погодилося на тіснішу економічну інтеґрацію з Росією; 75 відсотків підтримало зусилля О. Лукашенка про повернення прапора та герба колишньої Білоруської Совєтської Соціялістичної Республіки; 77.6 відс. проголосувало за надання президентові Білорусі уповноважень розпускати парлямент „за грубі порушення конституції".

Навіть якщо взяти до уваги, що в Білорусі з 10-мільйоновим населенням проживає 20 відсотків (2 мільйони) інших національностей, у тому числі понад мільйон росіян, які напевне голосували не на користь молодої незалежної держави, навіть якщо врахувати, що над результатами референдуму попрацювали функціонери Москви, все ж таки ці високі статистичні показники викликають розчарування. Адже це означає, що народ Білорусі втратив свою короткочасну незалежність і погодився на об'єднання з Російською Федерацією, що є кроком до створення нового Союзу, до зміцнення Російської імперії. Тепер Білорусь втратила свій статус незалежної держави в Европі і стала насправді протекторатом Москви, прийнявши її мову.

Протягом своєї багатовікової історії Білорусь підтримувала безпосередні зв'язки з Україною. В IX—XI ст. більша частина теперішньої Білорусі входила до складу Київської Руси. Про зв'язок з традиціями Київської Руси свідчать і архітектурні пам'ятки Білорусі XII—XIII ст., фрески полоцьких храмів, ювелірні вироби. Білоруські братства в Могилеві, Вітебську, Новогрудку, Орші та інших містах разом з українськими виступали проти польських впливів. По всій Україні були відомі книги, видані у білоруських друкарнях Заблудова, Могилева, Вільни, Кутеїна. Багато молодих білорусів здобували освіту в Києво-Могилянській Академії, в Острозі, Львівській братській школі. Чимало народних повстань і козацьких виступів в Україні знаходили підтримку білорусів, які боролися пліч-о-пліч з українцями. Є дані про зв'язки Тараса Шевченка з літературним гуртком білоруського письменника Яна Барщевського у Петербурзі. Шевченкова творчість мала вплив на білоруського поета Францішека Багушевіча, який деякий час жив в Україні і навіть закінчив ліцей у Ніжені. Один з найвидатніших білоруських поетів і діячів національно-культурного відродження Білорусі Янка Купала не лише зазнав впливу поезії Великого Кобзаря, але й переклав його твори на білоруську мову і присвятив кілька віршів Шевченкові й українському народові. Існували зв'язки двох слов'янських народів і в церковній ділянці, особливо між діячем білоруського відродження І. Луцкевічем і Митрополитом Андреєм Шептицьким, який у 1907 році відвідав Білорусь.

Цей перелік добросусідських відносин між двома братніми народами можна було б продовжити. Тому для українців не лише не байдужою, але й особливо болючою є нинішня трагічна доля білоруського народу — втрата власної держави, занепад національного відродження, дальша русифікація, що веде до втрати рідної мови, рідної пісні, а тим самим і до зникнення, вимирання народу як нації.

Прикро, що заклик „До громадян незалежної Білорусі", з яким напередодні референдуму звернулися до білоруського народу українські демократи, не знайшов належного відгуку.

Президент Росії Боріс Єльцин, ніби на глум, привітав президента Білорусі О. Лукашенка з „успіхом" референдуму 14-го травня і висловив задоволення, що, вирішуючи питання свого конституційного устрою, білоруси проголосували за підтримку курсу інтеґрації з Росією.

Наслідки білоруського референдуму можуть негативно відбитися на долі інших незалежних держав колишньої совєтської імперії, і в першу чергу України. Тому всі демократичні сили повинні згуртуватися, щоб не допустити до подібного в Україні, і сказати своє рішуче „Ні!" великодержавним намірам російських імперіялістів, як вона сказала це у референдумі 1-го грудня 1991 року.

Микола Світуха

ФОКУС СПРЯМОВАНИЙ НА КИЇВ

Офіційна державна візита президента Клінтона в Київ у травні безпосередньо після його непродуктивних нарад з президентом Єльцином у Москві, наголосила зміни від минулого року в наставленні Адміністрації ЗСА до України після ратифікації Верховною Радою договору про контролю озброєння „Старт-1" і приєднання України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ). У противагу до охолодження відносин поміж Вашінґтоном і Москвою через зріст великодержавних амбіцій Росії і її воєнні дії в Чечні, підтримка Президентом ЗСА державних інтересів України вказує, що у Вашінґтоні нарешті доцінюють стійкий курс Президента Кучми на зміцнення відносин України із Заходом і його ініціятиви у сфері економічних реформ. Політичний фокус ЗСА поступово спрямовується на Україну, яка за певних умов зможе відігравати важливу стабілізаційну ролю в новій структурі европейської безпеки.

Захід щораз більше свідомий того, що в час, коли Україна настоює на збереженні принципу територіяльної цілости і непорушности кордонів усіх европейських держав, доцінюючи розмір загрози потенційного конфлікту на випадок спроби силового вирішення цього питання, в цей сам час більшість політиків Росії ніколи не погодилася з втратою контролю над цілою територією колишнього СССР. Провокаційні заяви російських політиків у питанні Криму, недавні інтервенції російських військ у Грузії і Молдові, інтеґрація військових сил усіх центральноазійських республік і Білорусі під контролею російського генерального штабу, наявне торпедування розв'язки проблеми Чорноморської фльоти і її базування, і врешті безприкладна жорстокість у придушенні свободи чеченського народу, — це неспірні приклади намагання Росії відновити свій великодержавний статус і забезпечити за собою повний політичний і економічний контроль над державами „близького зарубіжжя".

Україна, натомість, заявила про своє бажання стати позаблоковою, невтральною державою, зробила значний поступ у здійсненні зобов'язання про зменшення збройних сил і однією з перших приєдналася до програми „Партнерство заради миру". Все ж її заяву про невтралітет ні в якому разі не можна інтерпретувати як намір самоізоляції, тим більше за умов, коли процес економічних реформ перебуває в початковій стадії, а стабільність держави ще надто залежна від толерантности і зрозуміння сусідів і торговельних партнерів. Увага, яку присвятив Україні президент Клінтон під час своєї офіційної візити в Київ вказує, що теперішня політика ЗСА недвозначно спрямована на зміцнення політичної стабільности України.

Проблеми внутрішнього протиставлення поміж Президентом і теперішнім проводом Верховної Ради, які не сприяють економічній стабілізації держави і прискоренню темпу намічених урядом реформ, цілком природно непокоять Адміністрацію Клінтона, як, зрештою, й інші держави Заходу. За таких умов готовість ЗСА асиґнувати додаткові поважні кредити, зокрема на закуп сільсько-господарських машин, насіння, гербіцидів тощо сиґналізує підтримку молодих реформаторів, які очолюють відповідні міністерства теперішнього Уряду України, а посередньо є стимулом для дальших ініціятив Леоніда Кучми.

Недавня заява Президента Кучми про готовість України піти назустріч тиску західньоевропейських держав у питанні перманентного закриття Чорнобильської АЕС до 2000 року — це черговий приклад компромісних позизій української дипломатії, хоч проблема компенсації коштів для перманентного закриття Чорнобильської АЕС дотепер не вирішена. Такий компроміс відкриває можливості одержання довгореченцевих кредитів від міжнародних фінансових інституцій для ліквідації АЕС і спорудження потрібної Україні додаткової термоелектричної потужности. Питання кредитів має бути на порядку нарад червневої зустрічі „великої сімки" у Галіфаксі.

Також і без'ядерний статус України це, покищо, ще не доконаний факт, але політично-правне зобов'язання, що випливає з рішення парляменту України про приєднання до ДНЯЗ. Його реалізація обтяжуватиме бюджет держави ще й на початку наступного століття і вимагатиме постійної співдії урядів Росії і ЗСА. Якою буде майбутня співпраця після сподіваних змін на постах обох президентів, себто Росії і ЗСА, прогнозувати завчасно. Це зобов'язання уможливило підписання 5-го грудня 1994 року в Будапешті в імені ЗСА, Російської Федерації і Великобританії історичного меморандуму про надання Україні ґарантій безпеки, до якого окремими актами приєдналися дві інші ядерні держави — Франція і Китай. Ці міжнародні акти є справді історичними на шляху забезпечення державної безпеки України і створення нової загальноевропейської системи безпеки.

Складна проблема розширення НАТО, яка так чи інакше заторкне Україну, була також на порядку нарад зустрічі президентів ЗСА і України в Києві. Опозиція Росії, яка в майбутньому приєднанні до НАТО Чехії, Словаччини, Польщі і Мадярщини добачає загрозу своїх інтересів у Східній Европі, не створює умов для швидкого вирішення цього питання. Україна не має перспектив для приєднання до цього західнього пакту, але в її інтересах було б створення нової загальноевропейської системи безпеки, можливо, основаної на мережі двосторонніх політичних угод, скріплених реґіональними договорами про економічну співпрацю поміж державами Европейського Союзу і всіми іншими державами Центрально-східньої Европи. В цій стадії багатосторонніх консультацій важливо, щоб ЗСА і їх західні партнери в НАТО трактували Україну активним співучасником дебатів.

Питання ближчої асоціяції України з паневропейськими структурами залежать у великій мірі від спроможности західньоевропейських політиків домовитися між собою про те, в який спосіб і в яких реченцях зможуть бути прийняті у склад Европейського Союзу такі держави як Польща, Чехія, Мадярщина та інші. Далеко не всі є прихильниками поширення цього ексклюзивного західньоевропейського економічного бльоку, враховуючи факт, що нерівний економічний рівень нових кандидатів вимагатиме коштовних субсидій від сильніших партнерів, з яких кожний бореться з своїми економічними проблемами. Можна сподіватися, що при наявності багатьох держав, кандидатів на приєднання до цього ексклюзивного „клюбу багачів", ціна вступу сягатиме мало кому доступних висот.

Д-р Олег С. Підгайний

Є. СЛОНІВСЬКИЙ — ПИСЬМЕННИК, НАУКОВЕЦЬ, ГРОМАДСЬКИЙ ДІЯЧ

Євген Слонівський, відомий письменник, науковець, публіцист і громадський діяч народився 18-го березня 1914 року на Харківщині. Українська громада щиро гордиться досягненнями цього видатного українця.

Як письменник, він широковідомий за свій великий твір — тритомник „На руїнах минулого". Північноамериканська наукова громада його фаху — бібліотекарства — радо привітала його наукові праці. Його чисельні газетні і журнальні статті з'являються у пресі вже майже півстоліття.

Як громадський і політичний діяч, Є. Слонівський працював при джерелах відомих українських організацій Канади УРДП — Української Революційно-Демократичної Партії, СУЖЕРО, ОДУМ, спільно з Семеном Підгайним, Мар'яном Горготою та іншими.

Євген Слонівський ішов важким шляхом в життя. Син священика о. Григорія він залишився без батька у п'ять років. Не зважаючи на постійну дискримінацію, якої він зазнавав як „попівський син", він зумів добитися з допомогою своєї мами-учительки значних успіхів.

Перше він закінчив лісний технікум, а по деякім періоді лісничої праці молодий Євген вчився п'ять років на біологічному факультеті Харківського Державного Університету і закінчив його в ділянках фізіології і біохемії тварин, з правом викладати біологічні науки у середніх школах та університетах.

Одружився Є. Слонівський з Клавдією, дівоче прізвище Лукаш (відомою у пресі як Аґнеса Лебідь), вже у Німеччині під час Другої світової війни, а по переїзді в Канаду у них народилася дочка Вікторія у 1951 році. Викладачем Євген Слонівський працював ще в Харкові у 62-ій середній школі, продовжував працю у цій ділянці у таборових гімназіях у Німеччині, а по нострифікації працював деякий час учетелем у Канаді.

У Канаді на початках 1950-их років Слонівський починає писати велику працю свого життя під назвою „На руїнах минулого", яка переростає у тритомник. Перший том виходить у 1956 році. Високо оцінений цей роман-спомин в українській критиці.

Митрополит Іларіон (Огієнко), видатний лінґвіст і літературознавець, оцінив книжку так у журналі „Віра і культура" (ч. 9, 1957):

„Сильними фарбами автор описує страждання українського народу на початках більшовицької окупації України, головно на (Харківщині). Описує життя дружини священика, сільської учительки, і скрізь підкреслює страждання православного духовенства під комуністами. Книга читається з неослабленим зацікавленням..."

Особливо цікава оцінка мови твору цим надзвичайним лінґвістом, перекладачем Святого письма на українську мову. Митрополит Іларіон констатує: „Мова книжки — хороша українська мова".

Важлива рецензія теж, це оцінка твору А. Степовим („Українські Вісті", 20-го червня 1957). А. Степовий написав:

„...Бажаю висловити свої деякі думки, враження про твір, який я прочитав не відриваючись, з повним інтересом. Тема взята автором цікава... Перед нами виставлений малюнок ідей, боротьби, побут, звичаї, мораль і ґалерія живих типів села і міста, трудових людей та інтеліґенції і вічно гостре, жагуче питання про окупанта імперського ґатунку на Україні та імпортований ним комунізм. Безумовно, малюнок ґрандіозний..."

Незадовго по цьому Є. Слонівського запрошено в члени Об'єднання Українських Письменників „Слово", де він є членом і тепер. Слонівський є теж членом Українського Шекспірівського Товариства від 1963 року.

Другий і третій томи твору „На руїнах минулого" вийшли у 1990 році. Відома поетеса Віра Ворскла подала велику рецензію на цілість твору цілком недавно у журналі „Нові Дні" за квітень-травень 1994 року. Ця рецензія знову ж таки високо оцінює досягнення автора у цьому великому творі.

Від Харківської організації Спілки Письменників України надійшов лист подяки: „Дякуємо (авторові) за реалістичні і яскраві сторінки життя нашого народу!"

Можна ствердити, що „На руїнах минулого" є одним з найкращих творів художньо-мемуарного жанру, яким так багата українська література двадцятого століття, та що та праця стала постійним надбанням української літератури.

Є. Слонівський вирішив перекваліфікуватися в напрямі праці у науковому профілі бібліотекарства. Він отримав ступінь бакалявра бібліотечних наук в Оттавському університеті. Посаду отримав при одній з найкращих бібліотек світу при Корнельському університеті, як каталогер математично-природничої й технологічної літератури. Маґістерський ступінь з бібліотекарства він отримав від стейтового університету Ню Йорку, затримуючи свою працю.

Є. Слонівський працює теж на науковій ниві і має важливі публікації як англійською, так і українською мовами. Цікава праця його пера українською мовою — це „Історичне значення трьох видатних бібліотек". Сягаючи у далеку давнину, автор подає нам детальні інформації про Олександрійську бібліотеку в Єгипті, про Візантійську імператорську бібліотеку у Константинополі та про Конґресову бібліотеку у Вашінґтоні. Книга ця науково популярна, цікаво написана, і напевно знайшла б свого читача в Україні тепер при перевиданні більш масовим тиражем.

Фундаментальні наукові праці Є. Слонівського — це його дослідження питання прямого доступу до книжок в Російській імперії від 1714 року і пізніше в СССР. Треба підкреслити, що ці праці є актуальні сьогодні. Перше вийшла праця у 1974 році „History of Open Access to Library Collections in the Soviet Union, 1714—1959" (Історія відкритого доступу до бібліотечних збірок у Совєтському Союзі).

Надзвичайно важлива праця, яка вийшла дещо пізніше, а це „Open Access to Soviet Book Collections" (Відкритий доступ до совєтських книжкових збірок), edited by Donald C. Robbins, New Review Books, London, Canada, 1978, 382 pp. Важлива рецензія цієї праці належить перу відомого науковця бібліотековедення Ілая М. Оболера, колишнього університетського біблітекаря стейтового університету Айдаго в ЗСА. Оболер пише (у науковому журналі „Bulletin on Intellectual Freedom" (Бюлетень інтелектуальної свободи) за березень 1981 р.):

„Ця важлива праця... має велике право до поваги будького, хто зацікавлений станом інтелектуальної свободи у світі... Слонівський показує глибоке розуміння досить комплікованої російської системи, 'відкритого доступу' (чи його відсутности), яка є прямо залежна від явно політичної ролі совєтської бібліотеки".

Після широкої дискусії книги та пов'язаних з нею питань Оболер подає свої висновки:

„Книга Слонівського є сильно рекомендована не лише за її широке історичне представлення напружень, що постають як наслідок відкритої політичної контролі над совєтськими бібліотеками, але теж і за всі її навчаючі факти і думки, ілюстрації бібліотек та статистичні таблиці щодо совєтських бібліотек в загальному. Її дуже варто додати до бібліотек усіх бібліотечних шкіл, а так само і до особистих збірок всіх

(Закінчення на стор. 3)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ **Галина Колесса**

„Малярство — то моя молитва..."

(Меморіяльна виставка творів Михайла Мороза з нагоди виходу в світ монографії мистця).

„Малярство — то є світ, подарований мені Господом Богом, бо малярство — то моя молитва, якою молюся за свою землю. Все, що роблю, роблю для своєї України і для свого народу..."

Михайло Мороз

Видання монографії одного з найвидатніших слов'янських малярів сучасної доби Михайла Мороза є подією на тільки мистецької, але й великої історичної вартости. У випадку знаменитого українського мистця М. Мороза ця подія набирає ще вартости національної — адже скільки прекрасних надбань української культури, скільки видатних імен їх творців безповоротно стерто з лиця історії!

Михайло Мороз. Автопортрет (1932).

І ось — монументальна праця про життя і творчість великого Майстра. Видана Музеєм мистецтва університету Ла Салл У Філядельфії, монографія містить багатий двомовний матеріял — тут і статті мистецтвознавців і мистців Володимира Овсійчука, Святослава Гординського, Богдана Стебельського, Михайла Островерхи з передмовою директора вищезгаданого Музею мистецтва при університеті Ла Салл Брата Данієля Бирка, Чин Християнських Братів, і біографічні дані про мистця, ілюстровані багатим фотографічним матеріялом, що включає також рідкісні фотографії учнів Академії Мистецтва О. Новаківського, славного учителя М. Мороза, і бібліографія його творчости. Та найбільшою прикрасою книги є кольорові та чорно-білі репродукції його картин, майстерно виконані Петром Грициком, Володимиром Грициним та Осипом Старостяком.

З нагоди виходу у світ монографії Михайла Мороза, в Українському Інституті Америки в Ню Йорку відбулася меморіяльна виставка його творів, перша в Америці від часу відходу маестра у вічність 27-го вересня 1992 року. Відкриття виставки, яка представила 26 праць мистця різних періодів, відбулося 19-го травня ц. р. й увінчалося урочистою імпрезою з промовами вагомих постатей наукового та мистецького світу української діяспори та концертом клясичної музики.

Учасники відзначення (зліва): Б. Титла, д-р В. Ленцик, М. Дмитренко, д-р Л. Рудницький, у другому ряді: С. Шкафаровський, Р. Савка, І. Мороз та О. Равлюк-Прутеняк.

„Унікальність Михайла Мороза полягає в тому, що він створив власний, тільки йому притаманний стиль високої мистецької вартости, в якому використав вплив найкращих надбань світового мистецтва і надав йому українського духа", — сказав ведучий вечора, мистець Богдан Титла. Зупинившись на основних віхах життя і твѓрчости М. Мороза, промовець пронизував розповідь цитатами самого маестра, з яким був зв'язаний довгорічними товариськими вузами.

Безпосереднє відношення до видання монографії мав д-р Леонід Рудницький — професор літератури університету Ла Салл, голова Головної Ради Наукового Товариства ім. Шевченка в Америці, академік Національної Академії Наук України. Саме д-р Л. Рудницький подбав про надання Музеєм мистецтва університету Ла Салл патронату у виданні монографії. Кілька років тому керівництво музею для поповнення своєї збірки закупило одну з картин маляра, а тепер, як уже згадано, його директор написав до монографії передмову.

З хистом літератора розповів д-р Л. Рудницький про час, проведений в товаристві М. Мороза в 1960-80-их роках у Римі, куди мистця запросив творити Патріярх Йосиф Сліпий: „Ці дві великі постаті — представники двох світів — церкви і мистецтва, які у Римі не просто перетинаються, але творять одне ціле, зробили на мене велике враження. Їх взаємовідносини стали для мене дороговказом в історію Середніх віків та добу Ренесансу... Я став свідком одвічної динаміки, можна б навіть сказати — конфлікту, який існує між Мистцем з Божої ласки і Патроном мистецтва". Зустрічаючись з М. Морозом при різних обставинах, д-р Л. Рудницький мав змогу не тільки пізнати самого маестра як людину, але й постигнути таємниці взаємозв'язку свободи творчости з внутрішніми потребами творця, і зрозуміти творчий процес взагалі.

Як відомо, талант М. Мороза високо цінував Митрополит Андрей Шептицький. В 1937-39 роках молодий мистець мешкав у Митрополичій Палаті; праці тих років, серед яких — різні варіянти портретів Митропо-

(Закінчення на стор. 3)

Виступають Р. Савка та О. Равлюк-Прутеняк.

Братство в Пармі найменувало Мужа Року

В неділю, 30-го квітня ц. р., парафіяни українського православного собору в Пармі, Огайо, влаштували в парафіяльному центрі річне спільне Свячене. Вже 32-ий рік підряд на цьому прийнятті Церковне Братство представило громаді найменованого Мужа Року. Цьогорічним є Іван Паплик — активний член парафії. Крім його діяльности в братстві, І. Паплик є членом прицерковного Клюбу 60-плюс, членом групи готування й продажу вареників та церковним старостою. На фото вгорі (зліва): Василь Турчин — голова братства, Марія Турчин — голова Парафіяльної управи, о. прот. Степан Ганкевич, Іван Паплик, о. настоятель Іван Наконечний, Том Бечка — заступник голови братства.

Д-р А. Хрептовський — лікар, громадянин, меценат і патріот

Шостого червня цього року сповниться нашому шановному колезі д-рові Ахілеві 75 літ його трудолюбивого життя.

Він дійсно вроджений лідер українського лікарського руху тут, в діяспорі, заслужений колишній голова УЛТПА і СФУЛТ-у та меценат українського модерного мистецтва.

Тому годиться, при цій нагоді, пригадати нашій великій медичній громаді та українському громадянству про його життєвий та творчий шлях.

Народився він 6-го червня 1920 року в місцевості Німецьке Яблінне, Чехо-Словаччина, в родині юриста д-ра Петра і Камілії (з родини Антонюк) Хрептовських.

Середню освіту закінчив у 1938 році гімназійною матурою в Сяноці. Медичні студії почав на Віденському університеті, а закінчив їх у Мюнхені докторатом у 1948 році.

В молодому віці був відомий як добрий футболіст в українських дружинах (як, наприклад, УСТ „Україна" у Львові, СТ „Лемко" в Сяноці, УССК у Мюнхені і СФ Пассав, Німеччина, та як лещатар у Перемишлі. Прибувши до Америки 1949 року, поселився в Чикаґо, де нострифікував свій лікарський диплом та відкрив приватну лікарську практику в Норідж, Ілл., яку провадив аж до відходу на емеритуру в 1988 році.

Як лікар був респектований колеґами-американцями, які вибрали його шефом медичного стафу (1983–85) і членом Ради директорів (1983–87) у Вестлейк шпиталі, та почесним членом Ґотліб Меморіял лікарні.

В Чикаґо був спортовим коментатором і репортером Українського Спортового Товариства „Леви" і репортером радіопрограми, яку вів св. п. Роман Дубляниця впродовж 35 років.

В 1951 р. д-р Ахіль Хрептовський був співзасновником Українського Лікарського Т-ва в Чикаґо, як секції товариського Клюбу „Бесіда", яке згодом стало іллинойським Відділом УЛТПА.

В 1975–77 роках був головою Головної управи УЛТПА в Чикаґо. Крім цього був ініціятором і співзасновником Українського Лікарського Т-ва в Австралії та Австрії, організатором успішних лікарських з'їздів і конґресів, а також ініціятором і співзасновником Світової Федерації Українських Лікарських Товариств (СФУЛТ-у).

Д-р А. Хрептовський

Від 1982 року був Президентом, а згодом почесним Президентом СФУЛТ-у та організатором успішних лікарських конґресів — у Мюнхені (1984), Відні (1988), в Києві та Львові (1990) та у Харкові (1992).

За свою визначну організаційну працю відзначений почесними грамотами та почесним членством УЛТПА, УЛТ Австралії і УЛТ і УЛТ Австрії.

Д-р А. Хрептовський є великим любитилем і колектором та меценатом українського образотворчого мистецтва. Він є основоположником і фундатором Українського Інституту Модерного Мистецтва в Чикаґо, який став осередком діяльности українських мистців. За свою хосенну працю для УІММ був відзначений (7-го листопада 1993 року) почесною грамотою „Приятеля Інституту".

Крім цього, він є щедрим жертводавцем на культурні, церковні і громадські цілі та на спортово-молодечі інституції.

Д-р А. Хрептовський одружений з Вірою (з дому Юркевич) і має дві доні та четверо гарних внуків. Д-р Хрептовський дійсно відзначився як лідер у лікарському та громадському житті української громади тут в діяспорі й в Україні.

З днем його народження бажаємо йому доброго здоров'я і щастя та ще многих літ прожити на добро його родини і українського народу. Многая йому літа!

Д-р Павла Пундій
(член Управи УЛТПА)

„Малярство..."

(Закінчення зі стор. 2)

лита Шептицького — складають окремий період творчости маестра. Про пресікавий факт взаємовідносин двох великих постатей розповів на відкритті виставки теолог, історик церкви, авторитетний знавець доби Митрополита Шептицького, емеритований професор Сітон Голл університету і Колеґії св. Василія в Стемфорді, Конн., директор Українського музею і бібліотеки при українській католицькій епархії в Стемфорді д-р Василь Ленцик. „З недуховних осіб маестро Мороз був одним з найближчих серцю Блаженнішого Митрополита", — сказав доповідач. І звучала цитата самого маляра: „Я бачив нашого найвищого Архиєрея на розмові із самим Господом Богом. Я радів, що маємо такого святого посередника між Господом Богом і нашим народом. В достойній святій особі Митрополита Андрея мені ввижався тоді сам Бог Отець. Який же тоді був я щасливий!"

Д-р Ленцик розповів також про свої приятельські відносини із славним малярем.

Заключне слово на відкритті виставки було надано мистцеві і мистецтвознавцеві Михайлові Дмитренкові, який, згадавши молоді роки та період комуністичної окупації України, закінчив свій виступ словами вдячности дружині Михайла Мороза, Ірині, завдяки якій монументальна праця-монографія побачила світ.

Завершуючи урочисту частину вечора, Богдан Титла відзначив, що після відходу св. п. М. Мороза у вічність видання монографії стало метою життя його дружини. Кілька років кропіткої праці — написання, упорядкування, анґажування спеціялістів, не говорячи вже про великий фінансовий вклад, — принесли свій результат — монументальну працю про Михайла Мороза, значення якої для історії українського й міжнародного мистецтва важко переоцінити.

Із словами вдячности до шанувальників таланту М. Мороза звернулася дружина мистця Ірина. Пам'ятаючи доброту свого чоловіка та увагу, з якою ставився до людей, вона висловила переконання, що і в той вечір душа св. п. М. Мороза відвідала і привітала кожного з присутніх. На імпрезі, крім Ірини Мороз, були присутні син мистця Ігор та представники родини з Канади.

Концерт клясичної музики у виконанні артистки Симфонічної оркестри Кічнер Вотерлу, скрипальки Роксоляни Савки (Канада) та українсько-американського оперового співака Стефана Шкафаровського (бас) став гармонійним доповненням цього історичного вечора. Програма концерту складалася з контрастових творів українських композиторів та композиторів інших країн — А. Гнатишина, М. Лисенка, О. Орлова, Ж. Массне, А. Кореллі — Ф. Крейслера та Дж. Верді. Ніжне виконання Р. Савкою „Медитації" з опери Ж. Массне „Таїс" змінилося Варіяціями А. Кореллі та темпераментною і віртуозною „Гуморескою" А. Гнатишина, в якій звучали мелодії українських танців та коломийок. Глибокий, барвистий голос С. Шкафаровського в поєднанні з артистизмом виконавця заворожив слухачів, перейнятих то героїкою української пісні „Бандуристе, орле сизий" О. Орлова на слова Т. Шевченка чи арії „Гей, літа орел" з опери М. Лисенка „Тарас Бульба", то драматизмом арії з опери Дж. Верді „Дон Карльос". Партію фортепіяну у скрипкових та вокальних творах виконала Оксана Равлюк-Прутеняк.

А зі стін приміщень Українського Інституту Америки, де проходила імпреза, промовляли до нас шедеври Михайла Мороза, переповнюючи вічною енерґією його мистецтва нас усіх, хто ним захоплювався і його любив.

Монографію М. Мороза можна замовити у дружини мистця: Mrs. Irene Moroz, 76 Coursen Place, Staten Island, N.Y. 10304, tel.: (718) 981-5384.

Ціна — 75 дол., за пересилку — додаткових 5 дол.

Є. СЛОНІВСЬКИЙ ...

(Закінчення зі стор. 2)

тих, які зацікавлені в ознайомленні з цензуруванням бібліотек та боротьбою з ним, де б воно не з'являлось".

Сучасний стан українських бібліотек в Україні є прямим наслідком проблем дискутованих Слонівським. Книга Є. Слонівського має стати настільною книгою по всіх університетських і громадських бібліотеках України для проведення необхідних корінних змін у бібліотечній справі. Її перекладом і виданням в Україні мають зайнятися ті в Україні, яким дорогі свобода слова, вільний доступ до слова та бібліотеки взагалі.

Мґр Є. Слонівський теж друкувався у наукових журналах, таких як: „Cornell University Libraty Bulletin", „Ukrainian Quarterly", „New Review of East-European History". Він теж друкувався в українській пресі, у газетах і журналах, таких як „Нові Дні", „Визвольний Шлях", „Молода Україна", „Українські Вісті", „Український Голос", „Народна Воля", „Євангельська Правда", „Наш Вік" та інші.

Частина його публіцистичного доробку вийшла окремою книгою великого формату під назвою „Збірник статтей, доповідей і рецензій".

У недавньому інтерв'ю письменник заявив, що, на його думку, найбільша проблема тепер — це брак єдности: „Єдність необхідна, щоб далі була Україна, для закріплення її державности!"

УКРАЇНСЬКИЙ СПОРТОВИЙ ОСЕРЕДОК „ТРИЗУБ"
у Філядельфії
ділиться сумною вісткою з членами і громадою, що в п'ятницю 26-го травня 1995 р. у Філядельфії на 81-му році життя відійшов у вічність

✝

бл. п.

ТАРАС ЯЦКЕВИЧ

довголітній член, провідник футбольної ланки та член Управи УСО „Тризуб".

Родині покійного, тут і в Україні, наше глибоке співчуття.
Вічна йому пам'ять!

✝

Ділимося сумною вісткою з членами „Слова" та українським громадянством, що 1-го травня 1995 року на 85-му році життя, відійшов у вічність д-р філософії, політичний діяч, публіцист, член „Слова"

бл. п.

ВАСИЛЬ РУДКО

Родині покійного висловлюємо глибоке співчуття.

УПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ „СЛОВО"

✝

Ділимося сумною вісткою з родиною, приятелями і знайомими, що у вівторок 30-го травня 1995 р. відійшов у вічність на 63-му році життя наш найдорожчий МУЖ і БАТЬКО

бл. п.

РОМАН ГАТАЛЯК

ПАНАХИДА в п'ятницю 2-го червня 1995 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу 3-го червня о год. 10:30 ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
дружина — ІВАНЦЯ
дочка — ХРИСТЯ
син — МАРКІЯН
тесть — ІВАН МАЗУРЧАК
шваґерка — ҐЕНЯ САЛЮЗБУРІ
шваґер — ЙОСИФ МАЗУРЧАК

Українці...

(Закінчення зі стор. 1)

Бабиного Яру і зазначуючи, що у сьогоднішній Україні закони підтримують однаково культурний розвиток усіх народів і це наявне у розвитку життя жидівської групи.

Д-р А. Лінколн, дякуючи за своє відзначення і пошанування його Урядом України розповів зі сантиментом, але і з гумором, як він тепер на старість літ згадує часто ці давні часи, коли комуністичні симпатії панували у західній Европі і не було легко виступати в обороні українського народу. Але він з натиском підкреслив подібну долю обох народів і конечність співпраці з якої можуть багато усі навчитися.

Вітали д-ра А. Лінколна також теплими словами голова Української Американської Координаційної Ради Уляна Дячук і д-р Аскольд Лозинський, голова Українського Конґресового Комітету Америки, підкреслюючи його активність в обороні України і високі принципи, що їх він показав у своїй праці як член британського парляменту і Британсько-Українського Комітету.

Рабин Артур Шнаєр із синаґоги Парк-Іст в Ню Йорку пригадав, що в Україні жили та працювали численні релігійні та політичні провідники жидівського народу і висловив свою вдячність Урядові України за теперішнє сприяння розцвітові жидівського життя в Україні. Він також вказав на подібності поміж двома народами, як і на подібність їхньої долі.

Врученням особливої грамоти із признанням великої підтримки Україні д-р А. Лінколном закінчилася ця зворушлива зустріч, в якій взяли участь дружина нагородженого, як і його син рабин Дейвид Лінколн з родиною.

Рабина Д. Лінколна вшанувала широка українська громада 10-го травня, а окрему грамоту вдячности за його прихильність до українців вручили йому члени приводу Т-ва УЖС Євген Стахів, Стефа Харченко, Олександер Буряковський і Андрій Ластовецький, який вміло та з гумором провадив вечором, зазначуючи, що того вечора не було б якби не програма Сі-Бі-Ес „60 хвилин".

Ведучий програмою представив почесних гостей, в першу чергу рабина Д. Лінколна і його родину, як також голову постійної місії України до ООН Анатолія Зленка, консула Віктора Крижанівського д-ра Нестора Олесницького, голову Комітету Оборони Української Спадщини, а рівночасно заступника предсідника УНС, усіх членів проводу УЖС, проф. Тараса Гунчака, особистого приятеля рабина Д. Лінколна, і присутніх на залі Ізраеля Сінгера, генерального секретаря Світового Жидівського Конґресу та екзекутивного директора Алена Штайнберга, приятелів рабина Д. Лінколна та інших присутніх на цій урочистості.

В дальшому А. Ластовецький попросив до слова представника УАКР Осипа Труша в заступстві перешкодженої голови Уляни Дячук і ред. Ігоря Длябогу, що говорив від УККА в заступстві неприсутнього д-ра Аскольда Лозинського. Черговим промовцем був постійний представник місії України в ООН А. Зленко, що тим разом зупинився на з'ясуванні виїмково приязних стосунків поміж Україною і Ізраїлем, які підтримав перший амбасадор до Ізраїля д-р Юрій Щербак, а відтак Шімон Перез, а це увінчалося корисними договорами поміж тими двома державами. Він привітав рабина Д. Лінколна і всіх, що прийшли із ним, як справжніх приятелів України.

Довше слово виголосив проф. Т. Гунчак, в якому з'ясував історичне підложжя прихильности українців до жидівської меншини і підкреслив, що тепер українці входять в нову добу українсько-жидівських стосунків. Свого приятеля Д. Лінколна схарактеризував, як добру та чесну людину, що стала в обороні правди і справедливости тоді, коли діють чинники, які зумисне хочуть ширити роздор і ошкалювати українців як антисемістів.

Слово члена Т-ва УЖС і Руху, представника жидівської меншини в Україні О. Буряковського прочитала англійською мовою Т. Яросевич, а д-р Н. Олесницький пригадав пашквільну програму на телевізії та її відгомін серед української спільноти, підкреслив що обидва народи переживали це саме впродовж історії, згадав великих приятелів жидів як Митрополита Андрея Шептицького та інших і висловив надію, що стосунки в Україні між українським і жидівським населенням вплинуть корисно і на діяспору, де саме рабин Д. Лінколн надає своєю настановою інший корисний напрям для своїх земляків.

Вкінці С. Харченко представила в теплому і безпосередньому слові достойного гостя, розповідаючи якими шляхами пішло її зацікавлення українсько-жидівським зближенням та просила згадати добрим словом ініціяторок Товариства УЖС д-р Марію Клячко і Еву Піддубчишин, які із-за хвороби не могли бути присутні на тому святі.

Рабин Д. Лінколн, дякуючи за усі прихильні йому слова, особливо згадав свого батька д-р А. Лінколна, який бачив в Україні великий народ, що не мав своїх прав і згадав цілий ряд визначних жидівських діячів, що походили з України — провідник сіоністичного руху Володимир Жаботинський чи письменник Шолом Алейхим. І він підкреслив відродження жидівського життя в Україні та закликав перестати ненавидіти себе, а бути вирозумілим і добросердечним. Після його теплих та справді сердечних слів Є. Стахів, С. Харченко і О. Буряковський вручили рабинові Д. Лінколнові грамоту вдячности за його виїмково прихильне і справедливе відношення до українців.

Рабин Д. Лінколн (другий зправа) приймає грамоту вдячности від представників Т-ва УЖС (зліва) А. Ластовецького, Є. Харченко, Є. Стахіва і О. Буряківського. Приглядається церемонії А. Зленко.

Відчитанням привітів з України від Єврейської ради і головного редактора „Єврейських Вістей", як теж привітанням присутнього на залі приятеля відзначеного, рабина Шефера з Чикаґо, закінчилася святочна частина вечора оптимістичним ствердженням ведучого А. Ластовецького, що „ми починаємо нову еру у стосунках жидівсько-українських".

В Україні

КИЇВ. — Конкретні проєкти українсько-німецької економічної співпраці обговорювано під час зустрічі міністра економіки України Романа Шпека і державного секретаря міністерства економіки Німеччини Дітера фон Вюрцена. Україна підтримала пропозицію німецької сторони про створення спільної аґенції координації інвестицій. Воно надаватиме консультації та практичну допомогу потенційним інвесторам, сприятиме налагодженню безпосередніх контактів між реґіонами та окремими підприємствами двох країн. Підписано також спільну заяву міжурядової українсько-німецької ради з питань економічного співробітництва. У заяві висловлено переконання, що ратифікація договору про партнерство і співробітництво між Україною і Европейським союзом, підписання попереднього договору про торгівлю позитивно позначаться на зв'язках України з країнами Европейського союзу.

КИЇВ.— Тут 19-28-го травня відбувся третій міжнародний фестиваль лялькових театрів. У ньому взяли участь 10 творчих колективів з України, Австрії, Німеччини, Росії, Швайцарії. У галерії Києво-Могилянської Академії відбулася виставка скульптора в дереві Миколи Малишка, творчість якого відзначається поєднанням прадавнього примітивізму з сучасним мисленням і гострим відчуттям сьогодення. У своїх скульптурах автор прагне відобразити ту невловиму мить, коли театр життя переходить у театр мистецтва.

СЕВАСТОПІЛЬ. — "Шукати основу нормалізації з Україною треба перш за все в Симферополі",— сказав заступник голови Верховної Ради Криму Володимир Кличніков під час інтерв'ю парляментарній газеті "Кримскіє Ізвєстія". "Від ідеї самостійности Криму ніхто не відмовляється, але існує об'єктивна реальність, на яку не можна заплющити очі. Центр — Київ. Звідти надходять гроші, Києву підпорядковується уряд. Україна, а не Крим є суб'єктом міжнародного права", — підкреслив Кличніков, зазначивши, що кримські депутати своєю неконструктивністю шкодять собі і кримчанам.

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УНСоюзу

Пригадуємо, що вкладки за забезпеченеві грамоти є платні на 1-ий день місяця, а не при кінці.

Просимо своєю точною вплатою допомогти секретареві вашого Відділу на час розчислитися за збірку вкладок до Головної Канцелярії.

Головна Канцелярія УНСоюзу

ЛІВІ У ВЕРХОВНІЙ...

(Закінчення зі стор. 1)

Верховна Рада схвалила текст телеграми співчуття Державній думі Росії у зв'язку із загибеллю сотень людей на Сахаліні від землетрусу.

Під час розгляду законопроєкту про тимчасове зупинення дії окремих положень конституції та застосування закону про владу і місцеве самоврядування, депутатам роздано альтернативний проєкт, підготовлений вісьмома перляментськими фракціями (окрім комуністів і аграріїв).

Соціялісти пропонують зупинити чинність низки статтей конституції, ухваленої 20-го квітня 1978 року, до 1-го січня 1996 року. Правоцентристський бльок пропонує зупинити тимчасово — до ухвалення нової конституції, не пізніше 1-го червня 1996 року. Вони також пропонують записати у ст. 2, що норми закону України застосовуться як норми конституції.

О. Мороз повідомив, що 29-го травня зустрівся з Президентом і Л. Кучма погодився з варіянтом законопроєкту, запропонованого соціялістами. Президент, за словами Мороза, згідний, що його треба ухвалювати якнайшвидше в першому читанні. Але і центристи, і праві наполягають на голосуванні саме свого проєкту і не в першому читанні, а в цілому.

Група депутатів, в тому числі Олександер Лавринович і Володимир Яворівський, внесли пропозицію змінити процедуру розгляду законопроєкту, прийнявши закон України про тимчасове зупинення дії окремих норм і внесення змін до конституції та введення в дію закону про владу і місцеве самоврядування в цілому. Така постановка питання вимагала конституційної більшости, або не менше 300 голосів. Але за цей варіянт проголосувало тільки 211 депутатів.

Пізніше депутати голосували за варіянт, пропонований Іваном Чижем, який отримав 70 голосів. Далі проголосовано спільний законопроєкт вісьмох фракцій, за який проголосувало 212 депутатів. День закінчився дорученням доопрацювати проєкти в комісіях і знову розглянути на сесії 2-го червня.

Зароджується...

(Закінчення зі стор. 1)

на приватні господарства.

Проте у першому кварталі поточного року темпи приватизації знизилися на 7 відс. у порівнянні з четвертим кварталом 1994 року."На сьогодні є всі умови для проведення приватизації, але бракує нормальної організованости, — сказав Є. Григоренко.— Ми перебуваємо на межі зриву процесу приватизації. Адже програма 1995 року в першому кварталі виконана тільки на 3.5 відсотка". За його словами, Уряд сьогодні змінив акценти з напрацювання законодавчої бази й зосередився на організаційних питаннях. Зокрема, на недоліках у праці трастів та на приватизації об'єктів незавершеного будівництва.